

Docentenhandleiding columns lezen en schrijven

Versie: september 2021

Illustratie: Gijs Kast, HP de Tijd, 29-1-2019

Inhoud

Inleiding	3
Les 1 columns	5
Les 2 columns	11
Les 3 columns	15
Les 4 columns	20
Les 5 columns	25
Les 6 columns	27

Inleiding

In deze docentenhandleiding vind je lesplannen voor de lessenserie columns lezen en schrijven. In deze inleiding staat achtergrondinformatie over het onderzoek waarbinnen deze lessen ontwikkeld zijn en de didactische uitgangspunten die aan de lessen ten grondslag liggen.

Lezen en schrijven in samenhang door genredidactiek

De samenhang tussen de vaardigheden lezen, schrijven en spreken binnen het vak Nederlands op de middelbare school zou voor leerlingen beter zichtbaar moeten zijn. Uit onderzoek blijkt dat het in samenhang aanbieden van lezen en schrijven zowel de lees- als de schrijfvaardigheid van leerlingen kan verbeteren. Binnen deze lessenserie komt de samenhang tussen deze vaardigheden tot stand door de inzet van genredidactiek. Genredidactiek gaat uit van een brede blik op taal. Een genre wordt gezien als meer dan een tekstsoort, het is een sociale activiteit waarin we talige middelen inzetten om een bepaald doel te bereiken. Door leerlingen vanuit het genreperspectief naar teksten te laten kijken, krijgen ze een realistischer beeld van de communicatieve werkelijkheid én worden zij zich bewuster van de samenhang tussen taalvaardigheden binnen het vak Nederlands. Binnen het promotieonderzoek 'Lezen en schrijven in samenhang door genredidactiek' wordt gekeken of lessen die binnen de kaders van de genredidactiek zijn ontworpen en die lezen en schrijven in samenhang aanbieden inderdaad opleveren dat leerlingen beter gaan lezen en schrijven.

Genredidactische uitgangspunten

De lessenserie columns lezen en schrijven is ontworpen vanuit de genredidactiek. Dit is op de volgende manieren terug te zien in de lessen: er wordt theorie over genrekenmerken aangeboden, er worden voorbeeldteksten geanalyseerd en de verworven genrekennis wordt toegepast. In de lessenserie ligt de nadruk eerst op het aanbieden van voorbeeldteksten die door leerlingen op verschillende punten geanalyseerd worden. Dit gaat hand in hand met het aanbieden van genrekenmerken, waardoor leerlingen hun genrekennis vergroten. Naarmate de lessen vorderen, ligt de nadruk meer op het toepassen van deze genrekennis door teksten of tekstgedeeltes in het genre te schrijven. Er is ingezet op een aantal **didactische uitgangspunten: leerlingen lezen en schrijven samen, leerlingen oefenen veel en leerlingen praten onderling over taal**. De docent begeleidt de leerlingen hier procesmatig bij en brengt leerlingen de benodigde kennis bij.

Werkvormen

In de lessen worden de (genre)didactische uitgangspunten vormgegeven aan de hand van een aantal werkvormen. Deze werkvormen worden hieronder toegelicht.

Instructie door de docent

De meeste opdrachten worden ingeleid door de docent. Soms komt hierbij ook theorie aan bod. De te bespreken punten staan in de docentenhandleiding steeds onder het kopje 'inhoud instructie' en komen in beknopte vorm op de bijbehorende powerpoint voorbij. De instructie is kort en bondig. De bedoeling

is dat leerlingen snel aan de slag gaan en zelf tegen eventuele knelpunten aanlopen. Deze kunnen zij in hun groepje bespreken, waarna ze eventueel jouw hulp inroepen.

Groepswerk

Leerlingen zijn een groot deel van de tijd in tweetallen of in hun groepje aan het werk. Het is aan te raden voorafgaand aan de les de tafels alvast in groepjes van vier te zetten. Het doel van deze werkvorm is dat leerlingen in gesprek gaan over de teksten die ze lezen en schrijven. Valkuilen zijn dat steeds maar een of twee leerlingen iets opschrijven en dat gesprekken over heel andere dingen gaan, daarom is het van belang dat je steeds als de leerlingen met opdrachten bezig zijn door de klas loopt en leerlingen helpt en aan het werk zet/houdt. Als een leerling/groepje eerder klaar is met een opdracht, kan meestal zelfstandig doorgedaan worden met de volgende opdracht. Als leerlingen klaar zijn met een schrijfo opdracht, is het altijd mogelijk leerlingen een extra alinea te laten schrijven of kritisch naar hun eigen werk te laten kijken.

Klassengesprek

Veel opdrachten worden nabesproken aan de hand van een klassengesprek. De bedoeling is dat leerlingen actief meedoen en vertellen wat ze bij de te bespreken opdracht gedaan hebben. In de docentenhandleiding staan steeds vragen/uitwerkingen om de interactie op gang te brengen. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling alle vragen of de hele uitwerking altijd te behandelen. Het belangrijkste is dat de hoofdpunten (staan steeds vermeld onder 'inhoud klassengesprek') aan bod komen.

Tot slot: wijzigen niet mogelijk

De docentenhandleiding is erg uitgebreid, omdat deze lessenserie is ontworpen in het kader van mijn promotieonderzoek. Natuurlijk staat het je vrij om de lessen aan te passen. Ik zou het leuk vinden als je je ervaringen met mij deelt, zodat de lessenserie nog eens verbeterd kan worden.

Veel succes en plezier met het geven van deze lessen!

Vragen en/of opmerkingen? Neem contact op met Moniek Vis (moniekvis@gmail.com).

Les 1 columns

Doelgroep: 4 havo
Lestijd: 50 minuten
Voor deze les relevante voorkennis: Leerlingen weten dat er verschillende tekstsoorten/genres bestaan
Leerdoelen /doelstellingen voor de leerlingen <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingen kunnen verschillende soorten teksten onderscheiden • Leerlingen weten wat een genre is • Leerlingen leren genrekenmerken van een column op het gebied van doel, publiek, opbouw en vorm

Voorafgaand aan de les

- De tafels moeten in groepjes van 3-4 gezet worden
- Zorg voor voldoende werkboekjes
- Per groepje van 3-4 leerlingen moet een set teksten voor opdracht 1 beschikbaar zijn

Tijdplan	Lesfasen	Korte omschrijving van de lesinhoud	Leerlingactiviteiten	Docentactiviteiten (rol van de docent)	Leerbronnen/materialen
5 min	Vooraf/opstart	Leerlingen hebben de werkboekjes ontvangen, zitten in groepjes van 3-4 en hebben per groepje een set van 8 teksten gekregen			
5 min	Inleiding	Introductie lessenserie	Leerlingen luisteren naar de docent	Docent legt context lessenserie uit	Docentinstructie context lessenserie

5 min	Instructie opdracht 1	Uitleg sorteertaak	Leerlingen luisteren naar de docent	Docent legt opdracht 1 uit	Docentinstructie opdracht 1
10 min	Opdracht 1	Leerlingen bekijken welke teksten bij elkaar horen. Ze sorteren de teksten en analyseren waarom ze deze sortering maken, zodat ze inzien hoe een manier van genres indelen werkt	Leerlingen werken in groepjes aan opdracht 1	Docent loopt rond en helpt leerlingen	Opdracht 1: sorteertaak genres
5 min	Klassengesprek	Terugblik op opdracht 1 waarin duidelijk wordt dat verschillende genres verschillende kenmerken hebben	Leerlingen doen actief mee aan klassengesprek	Docent leidt klassengesprek over opdracht 1	Docentinstructie opdracht 1
5 min	Instructie opdracht 2	Overgang naar opdracht 2 waarin gekeken wordt naar genrekenmerken (doel, publiek, opbouw, vorm)	Leerlingen luisteren naar docent	Docent legt opdracht 2 uit	Docentinstructie opdracht 2
10 min	Opdracht 2	De focus is nu op één genre. Leerlingen proberen zoveel mogelijk genrekenmerken uit de columns én hun eigen voorkennis te halen	Leerlingen maken opdracht 2 in hun groepje	Docent loopt rond en helpt leerlingen. Docent laat groepjes die klaar zijn genrekenmerken op het bord schrijven	Opdracht 2: genrekenmerken

5 min	Afsluiten	Er komen zoveel mogelijk genrekenmerken van een column op het bord te staan. Deze kenmerken hoeven niet altijd allemaal voor te komen om van een tekst een column te maken.	Leerlingen leggen uit waarom zij bepaalde kenmerken hebben gekozen	Docent leidt klassengesprek	Docentinstructie opdracht 2
-------	-----------	---	--	-----------------------------	---

Docentinstructie context lessenserie (5 min)

Doel: door deze uitleg weten leerlingen in welk kader deze lessenserie plaatsvindt (bijvoorbeeld ter voorbereiding op een toets of ...)

Vorm: uitleg

Inhoud uitleg

- ... eigen invulling
- 6 lessen, lezen en schrijven.
- In groepjes met een werkboekje.
- Naam op werkboekje zetten.

Docentinstructie opdracht 1 (5 min instructie, 10 min opdracht, 5 min klassengesprek)

Doel: leerlingen sorteren teksten zodat ze een idee krijgen van het begrip genre en waar je op let bij het indelen van teksten in genres

Vorm: instructie vooraf + klassengesprek achteraf

Inhoud instructie vooraf

- Opdracht 1 is in groepjes.
- Acht teksten sorteren in vier paren van twee.
- Haal de teksten eerst los van elkaar door het nietje te verwijderen.
- Kijk naar de teksten en scan ze, helemaal lezen hoeft meestal niet.
- Schrijf in werkboekje op welke nummers bij elkaar horen en waarom.
- Klaar? Probeer te benoemen wat voor soort teksten dit zijn.

Inhoud klassengesprek achteraf

- Stel vragen over het ingevulde schema bij opdracht 1 (zie voor een uitwerking hieronder, niet alle elementen hieruit hoeven aan bod te komen).
- Benoem dat de bij elkaar behorende teksten tot hetzelfde genre behoren.
- Verwijs naar de kadertekst over het begrip genre in het werkboek op blz. 5.
- Concludeer dat verschillende genres verschillende kenmerken hebben.

	Waarom deze teksten bij elkaar horen (mogelijke antwoorden)
3 + 7 (column)	<ul style="list-style-type: none">• Foto van de schrijver• Gebruik van ik• Creatieve taal• Mening van de schrijver duidelijk aanwezig
1 + 8 (advertentie)	<ul style="list-style-type: none">• De positieve aspecten van beide bedrijven worden benadrukt• Veel kleur• Weinig tekst
2 + 4 (recensie)	<ul style="list-style-type: none">• Er wordt een kunstuiting beoordeeld• Zakelijke informatie over de kunstuiting• Afbeelding van de voorstelling• Overtuigende, oordelende woorden
5 + 6 (interview)	<ul style="list-style-type: none">• Foto van de geïnterviewde• Vraag (dikgedrukt) en antwoord

Docentinstructie opdracht 2 (5 min instructie, 10 min opdracht, 5 min klassengesprek)

Doel: door vragen over twee columns te beantwoorden formuleren leerlingen genrekenmerken van columns

Vorm: instructie vooraf + klassengesprek achteraf

Inhoud instructie

- Genrekenmerken zijn op verschillende niveaus te formuleren (doel, publiek, opbouw, vorm).
- Opdracht 2 gaat verder met de genrekenmerken van het genre dat deze lessen centraal staat: de column.
- Voor opdracht 2 werk je met tekst 3 en 7.
- Opdracht 2 voer in je groepje uit.
- Zijn er leerlingen klaar? Nodig ze uit de kenmerken op het bord te schrijven.

Inhoud klassengesprek

- Nodig leerlingen uit om met elkaar in discussie te gaan over de genrekenmerken die op het bord staan.
- Maak gebruik van de discussievragen uit het onderstaande schema, niet alle vragen hoeven aan bod te komen.
- De opgeschreven kenmerken zijn niet per se goed of fout, eerder meer of minder voorkomend.
- Concludeer dat columns vaak persoonlijk zijn, zowel qua stijl (gebruik van ik/we, stijlfiguren, humor, beeldspraak) als inhoud (anekdotes, eigen mening), dit zijn veel voorkomende kenmerken.
- Concludeer dat niet alle kenmerken altijd verplicht zijn om een tekst een column te noemen.
- Volgende les gaat dieper in op genrekenmerken.
- Neem de werkboekjes in.

	Tekst 3: Onze Max is onfeilbaar	Tekst 7: Ik ben dol op rampzalige megalomane projecten	Mogelijke discussievragen
doel	Vooraf overtuigen, kritiek op hoe er in Nederland naar Verstappen wordt gekeken.	Laat de lezer nadenken over zijn eigen gedrag door zowel de negatieve als de positieve aspecten rondom grootschalige projecten op een hilarische manier uit te vergroten.	<ul style="list-style-type: none">• Wat is het doel van een column?• Waarom lees je een column?

publiek	De tekst is redelijk informeel geschreven. Er is wel sprake van enige afstand tussen lezer en schrijver, ook omdat Zonneveld kritiek heeft op het gedrag van fans' en dat kunnen heel goed zijn lezers zijn.	Richt zich letterlijk tot de lezer (En weet u?), gebruikt 'ik', afstand tot de lezer is in eerste instantie klein, maar deze vergroot richting het einde.	<ul style="list-style-type: none"> • Wie schrijft columns? • Voor wie worden columns geschreven? • Wat is de relatie tussen schrijvers en lezers van columns?
opbouw	De eerste alinea is opvallend door de beeldende beschrijving van Verstappen. In het middenstuk legt Zonneveld uit wat hij vindt van het gedrag van Verstappen en hoe daar in Nederland mee omgegaan wordt. De slotregel bevat een verrassende wending. De lezer wordt uitgedaagd om na te denken over wat er zal gebeuren als Verstappen het beeld van hem dat in Nederland gecreëerd wordt als realistisch gaat beschouwen.	Sluit in de opening aan bij de (vermeende) negatieve gevoelens van de lezer. Laat in het middenstuk door anekdotes zien dat er ook positieve kanten zijn. In het slot laat ze de positieve en negatieve kanten samen komen.	<ul style="list-style-type: none"> • Wat is de opbouw van een column? • Waar begint een column mee? • Waar eindigt een column mee? • Wat is echt kenmerkend voor de opbouw van een column?
vorm	Kop, afbeelding van de schrijver, naam van de schrijver onder de foto.	Kop, foto, onder aan de tekst naam en functie van de schrijfster.	<ul style="list-style-type: none"> • Hoe ziet een column eruit? • Hoe herken je een column in een krant of tijdschrift?

Les 2 columns

Doelgroep: 4 havo
Lestijd: 50 minuten
Beginsituatie: Leerlingen kunnen de genrekenmerken van een column herkennen en benoemen, leerlingen weten wat het concept genre inhoudt
Leerdoelen /doelstellingen voor de leerlingen: Leerlingen kunnen genrekenmerken in columns herkennen en benoemen Leerlingen weten dat het concept genre elementen bevat die onderling met elkaar samenhangen

Voorafgaand aan de les

- Zorg dat de tafels in groepjes van vier staan
- Deel de werkboekjes uit

Tijdplan	Lesfasen	Korte omschrijving van de lesinhoud	Leerlingactiviteiten	Docentactiviteiten (rol van de docent)	Leerbronnen/materialen
5 min	Opstart	Leerlingen komen binnen, krijgen hun werkboekje en gaan in groepjes zitten			
10 min	Herhalen en uitbreiden genrekenmerken	Aan de hand van het schema op blz. 6 in het werkboekje worden de genrekenmerken uit les 1 herhaald en wordt het concept genre uitgebreid	Leerlingen doen actief mee (stellen en beantwoorden vragen)	Docent stelt vragen over genrekenmerken	Schema genrekenmerken op blz. 6 in werkboekje + docentinstructie herhalen en uitbreiden genrekenmerken

5 min	Instructie opdracht 3	Leerlingen gaan in tweetallen twee columns analyseren en dit uitwisselen	Leerlingen luisteren	Docent legt uit	Docentinstructie opdracht 3
15 min	Opdracht 3, stap 1	Twee columns worden uitgebreid geanalyseerd op genrekenmerken	Leerlingen werken in tweetallen aan opdracht 3, stap 1	Docent loopt rond en helpt indien nodig	Opdracht 3, stap 1: twee columns
10 min	Opdracht 3, stap 2	Leerlingen wisselen elkaars analyse uit	Leerlingen werken in groepjes aan opdracht 3, stap 2	Docent loopt rond en helpt indien nodig	Opdracht 3, stap 2: twee columns
5 min	Afsluiten	Terugblik op les 2 en vooruitblik naar les 3	Leerlingen doen actief mee met klassengesprek	Docent leidt klassengesprek over afgelopen en volgende les	Docentinstructie opdracht 3

Docentinstructie herhalen en uitbreiden genrekenmerken (10 min)

Doel: leerlingen weten welke kenmerken typerend zijn voor het genre column

Vorm: klassengesprek aan de hand van de theorie op blz. 6

Inhoud klassengesprek

- Laat de leerlingen de kadertekst *Genrekenmerken column* op blz. 6 lezen.
- Herhaal de genrekenmerken van de vorige les: doel, publiek, opbouw, vorm.
- Breid de genrekenmerken uit met: bron, inhoud en taalgebruik.
- Benoem dat columns weliswaar in verschillende mate de genrekenmerken bevatten, maar toch zoveel overeenkomsten vertonen dat ze allemaal tot de 'genrefamilie' nieuwsberichten horen.
- Lesdoel van vandaag: oefenen met genrekenmerken.

Docentinstructie opdracht 3 (5 min instructie, 15 min stap 1, 10 min stap 2, 5 min klassengesprek)

Doel: leerlingen weten dat inhoud, taalgebruik, opbouw en bron samen de signatuur van de columnist vormen en dat er dus sprake is van onderlinge samenhang tussen de genrekenmerken

Vorm: instructie vooraf + klassengesprek achteraf

Inhoud instructie

- In tweetallen een column analyseren en deze analyses uitwisselen met elkaar.
- Stap 1 doe je in een tweetal, stap 2 in je groepje.
- 15 minuten voor stap 1, 10 voor stap 2, docent geeft de tijd aan.

N.B. Zijn sommige groepjes snel klaar en hebben ze de opdracht goed uitgevoerd? Laat ze dan een reactie op een van de columns schrijven waarin ze hun eigen mening en een persoonlijke ervaring verwerken.

Inhoud klassengesprek

- Bespreek aan de hand van vragen aan de klas de beide columns. Zie voor een uitwerking de volgende bladzijde, niet alle punten hoeven uitgebreid aan bod te komen.
- Er is sprake van onderlinge samenhang tussen de genrekenmerken: inhoud, taalgebruik, opbouw en bron hebben met elkaar te maken.
- De genrekenmerken gebruik je ook als je gaat schrijven, zoals in de volgende les.
- De volgende les gaat over subjectieve taal in columns.
- Neem de werkboekjes in.

	Stop eens met de Engels in reclames – Japke-d. Bouma	Schouders – Ellen Deckwitz
1. Inhoud: wat is de belangrijkste boodschap van deze column?	Al dat Engels in reclames slaat nergens op.	Als anderen iets negatiefs over je uiterlijk zeggen, kan dat veel met je doen. Ook goed:
2. Opbouw: trekt de opening de aandacht? Staat er anekdotisch materiaal in het middenstuk? Geeft het slot iets te denken mee?	Begint met een eigen ervaring, mening is direct duidelijk. Maakt in de kern allerlei voorbeelden van Engels in reclame belachelijk. Door de herhaling wordt het hilarisch. Sluit af met een conclusie in de vorm van een woordspeling.	Begint met een anekdote, grappig bedoelde intro door het taalgebruik. Met de vraag van de schrijfster slaat de stemming om en wordt het somberder. Het gesprek met haar neefje (persoonlijke ervaring) en het advies van de schrijfster vormen het middenstuk. In het slot brengt de schrijfster naar voren wat het met kinderen kan doen als ze zo op hun uiterlijk worden aangesproken én wat dat met haar als tante (met meer levenservaring) doet.
3. Taalgebruik: wat valt je op aan het taalgebruik? Zie je beeldspraak, overdrijving, humor, ... ? Wordt de lezer aangesproken?	Opvallend taalgebruik: overdrijvingen, beeldspraak, korte zinnen, spreektaal. De column is zeker grappig bedoeld. De lezer wordt niet direct aangesproken, maar het onderwerp is wel heel herkenbaar.	Opvallend taalgebruik: beeldspraak, versterkers, dialoog. De column is in eerste instantie niet grappig bedoeld, maar bevat wel humor. De lezer wordt niet direct aangesproken.
4. Vind je dit een echte column of niet? Waarom?	Ja, persoonlijk verhaal, eigen stijl.	Ja, persoonlijk verhaal, eigen stijl, wil de lezer emotioneren.
5. Wat is het effect van de column op jou als lezer? Of: wat denk je dat de schrijver voor effect wil bereiken?	De schrijfster wil haar lezers waarschijnlijk aan het lachen krijgen en vervolgens laten nadenken over het vele onnodige en betekenisloze gebruik van Engels in reclames.	De schrijfster wil haar lezers waarschijnlijk vooral emotioneel raken. Ondanks de humor die ze gebruikt, is de sfeer vooral verdrietig/melancholisch. Ze spreekt ook met vertedering over haar neefje.

Les 3 columns

Doelgroep: 4 havo
Lestijd: 50 minuten
Beginsituatie: Leerlingen weten wat de genrekenmerken van een column zijn en kunnen deze herkennen en benoemen, leerlingen weten dat het concept genre elementen bevat die met elkaar samenhangen, leerlingen hebben geoefend met het toepassen van genrekenmerken in zelfgeschreven teksten
Leerdoelen /doelstellingen voor de leerlingen: Leerlingen leren dat taal in columns vooral subjectief is Leerlingen leren het effect van subjectieve taal op de lezer benoemen Leerlingen leren genrekenmerken toepassen in hun eigen teksten

Voorafgaand aan de les

- Zorg dat de tafels in groepjes van vier staan
- Deel de werkboekjes uit

Tijdplan	Lesfasen	Korte omschrijving van de lesinhoud	Leerlingactiviteiten	Docentactiviteiten (rol van de docent)	Leerbronnen/materialen
5 min	Opstart	Leerlingen komen binnen, krijgen hun werkboekje en gaan in groepjes zitten			
5 min	Theorie taalgebruik in columns	Relatie tussen inhoud, taalgebruik, opbouw en bron herhalen, de rol van subjectief taalgebruik hierin introduceren	Leerlingen lezen de theorie, luisteren naar de docent en doen actief mee als hen wat gevraagd wordt	Docent legt uit en stelt vragen aan de klas	Docentinstructie taalgebruik in columns

5 min	Instructie opdracht 4	Leerlingen horen wat ze bij opdracht 4 moeten doen	Leerlingen luisteren	Docent legt uit	Docentinstructie opdracht 4
10 min	Opdracht 4, stap 1 en 2	Leerlingen zoeken in een column versterkers, verzwakkers en stempels	Leerlingen maken opdracht 4 in tweetallen en wisselen daarna uit	Docent loopt rond en helpt groepjes	Opdracht 4: oordelende woorden in een column
5 min	Opdracht 4 bespreken	Theorie wordt ondersteund met voorbeelden uit een column	Leerlingen doen actief mee	Docent leidt klassengesprek over versterkers, verzwakkers en stempels	Docentinstructie opdracht 4
15 min	Opdracht 5, stap 1 en 2	Leerlingen brengen theorie over genrekenmerk taalgebruik in de praktijk	Leerlingen maken opdracht 5 individueel	Docent loopt rond, helpt de groepjes en zoekt goede voorbeelden voor de bespreking	Opdracht 5: een reactie in stijl
5 min	Afsluiten	Leerlingen horen goede voorbeelden van eigen werk	Leerlingen doen actief mee met klassengesprek	Docent leidt klassengesprek over taalgebruik in columns van leerlingen	Docentinstructie opdracht 5

Docentinstructie taalgebruik in columns (5 min)

Doel: leerlingen weten dat een columnist versterkers, verzwakkers en stempels in kan zetten en dat dit zijn persoonlijke stijl beïnvloedt

Vorm: uitleg terwijl leerlingen de theorie op blz. 13 voor zich hebben

Inhoud

- Wijs leerlingen op de theorie over taalgebruik in columns op blz. 13.
- Herhaal de vorige les benoemde relatie tussen inhoud, taalgebruik, opbouw en bron: zij bepalen de stijl van de columnist.
- Taal speelt hier een belangrijke rol in, het maakt deze relatie zichtbaar.
- Het gaat bij columns vaak om subjectieve taal.
- Subjectief betekent gebaseerd op een mening.
- Je ziet dit in de taal terug in oordelende woorden, oftewel woorden die ergens een waardering over uitspreken.
- Ook andere talige middelen spelen een rol en oordelende woorden zijn er in allerlei vormen, maar tijdens deze les richten we ons op versterkers en verzwakkers en op stempels, zie de voorbeelden in de ppt en in het werkboek.

Docent instructie opdracht 4 (5 min instructie, 10 min opdracht, 5 min klassengesprek)

Doel: door versterkers, verzwakkers en stempels in een column te leren herkennen krijgen leerlingen zicht op de persoonlijke stijl van een columnist

Vorm: instructie vooraf + klassengesprek achteraf

Inhoud instructie vooraf

- In opdracht 4 ga je op zoek naar versterkers, verzwakkers en stempels.
- Je leest de column in tweetallen en gaat op zoek naar ofwel versterkers en verzwakkers (de oudsten) ofwel stempels (de jongsten).
- De gevonden versterkers, verzwakkers en stempels wissel je met elkaar uit.
- Klaar? Ga door met de volgende opdracht, een reactie op deze column schrijven.

Inhoud klassengesprek

- Vraag naar voorbeelden van versterkers, verzwakkers en stempels en de effecten daarvan.
- Gebruik de uitwerking van opdracht 4 op de volgende bladzijde bij de bespreking, niet alle voorbeelden hoeven aan bod te komen.
- Er zijn aardig wat **versterkers** (dikgedrukt) aanwezig, maar niet zoveel dat het te overdreven wordt, de boodschap lijkt dus wel degelijk serieus te moeten worden genomen.
- Klimaatspijelaars en kinderen worden relatief negatief bestempeld (onderstreept), maar in het slot nuanceert Groenteman deze negativiteit door te benoemen dat kinderen net als alle mensen zijn.
- In opdracht 5 gaan leerlingen in tweetallen zelf versterkers, verzwakkers en stempels verwerken in een reactie op deze column.
- Lees samen de instructie van opdracht 5.

Klimaatspijbelaar, hoe ver wil je gaan?

Ik was geen spijbelaar op school. **Te** bang om door het systeem te worden voorzien. Dat is wel de reden dat ik zonder zittenblijven de middelbare school ben doorgewandeld, dus rouwig ben ik er niet om, maar och, als ik toch eens gelegitimeerd had mogen spijbelen! Dat had ik dus heerlijk gevonden.

In Brussel wordt momenteel **heel** druk gespijbeld voor het klimaat. Klimaatspijbelaars heten de kinderen die de straat op gaan, 35.000 stuks inmiddels, nu **al** drie donderdagen op rij. Om via gespijbel een strengere klimaatwetgeving af te dwingen.

Als ik in deze tijd als scholier had geleefd, had ik mij **honderd procent zeker** bij de klimaatspijbelaars aangesloten, en ik voorspel dat het klimaatgespijbel binnen de kortste keren ook overwaait naar Nederland, want zo'n kans laat geen kind zich ontnemen.

Het begon met één Zweedse scholiere, nu is er dus een wereldwijde spijbelbeweging, en dit alles gaat gepaard met **veel** schuldgevoel afschuiven op ons, de oudere generatie.

Ik vraag me af of de spijbelaars echt iets gaan afdwingen. Wie kan het eigenlijk wat schelen dat er gespijbeld wordt? Wie heeft er last van? Voor de leraren is het wel rustig denk ik, ze reageren ook **nogal** lauw op al het gespijbel.

Eigenlijk snijden de leerlingen **vooral** zichzelf ermee in de vingers. Als ze spijbelen, missen ze belangrijke natuurkundelessen bijvoorbeeld, zo ontwikkelen ze zich niet en vergaren ze geen kennis om later **supermoderne** windmolens te ontwikkelen. Het klimaat wordt **ernstig** tekortgedaan.

Dit probleem heb ik trouwens vaker met kinderen en idealen. Hoe ver zijn ze **écht** bereid te gaan voor een betere wereld?

In mijn jeugd, de tijd van Kinderen voor Kinderen, werd er een beeld geschetst van kinderen als roomblanke heiligen die het beste met de wereld voor hadden, terwijl 'grote mensen met bommen wilden spelen' en de wereld voor hun plezier in het verderf leken te storten.

Destijds was ik het daar **helemaal** mee eens. Inmiddels ben ik volwassen en kijk ik er **heel** anders tegenaan. Ik heb veel kinderen meegemaakt, en heb exemplaren heftige ruzies zien maken, inclusief slaan en schoppen, over wie er bijvoorbeeld met een rood stukje touw mocht spelen.

Als een van die kinderen dan een neutronenbom op het andere kind had kunnen gooien, had hij dat zéker gedaan. Kinderen zijn niet pacifistisch of menslievend, kinderen zijn egoïstische materialisten die alles voor zichzelf willen en pas na lange onderhandelingen, en met lange tanden, bereid zijn te delen.

En wat betreft het klimaat? Volgens mij willen kinderen **heel** vaak naar de wintersport, speelgoed van goedkoop plastic en drinken uit een pakje dat ze daarna achteloos op straat gooien. Als ze eenmaal tiener zijn vertrekken ze met vliegtuigen naar Bali, om daarna door te hopen naar Australië en al blowend het klimaat **alsmaar verder** achterop te helpen.

Maar als ze kunnen spijbelen voor een beter klimaat zullen ze die kans met beide handen aangrijpen. Wat dat betreft zijn kinderen net mensen.

Docent instructie opdracht 5 (15 min opdracht, 5 min klassengesprek)

Doel: leerlingen oefenen met het schrijven van een gedeelte van een column en het toepassen van versterkers, verzwakkers en stempelwoorden

Vorm: klassengesprek achteraf

N.B. Niet alle leerlingen zullen even makkelijk aan het schrijven komen. Help ze op weg door bijvoorbeeld samen met zo'n leerling te brainstormen. Het is niet erg als niet alle leerlingen twee alinea's hebben geschreven.

Inhoud klassengesprek

- Laat een aantal leerlingen hun reactie waarin duidelijk versterkers, verzwakkers en/of stempels voorkomen voorlezen.
- In de volgende les wordt verder geoefend met taalgebruik in columns.
- Neem de werkboekjes in.

Les 4 columns

Doelgroep: 4 havo
Lestijd: 50 minuten
Beginsituatie: Leerlingen weten dat taal in columns vooral subjectief is en dat die subjectiviteit mede tot stand komt door oordelende woorden, leerlingen kunnen het effect van subjectieve taal op de lezer benoemen, leerlingen kunnen hun eigen teksten beoordelen op de inzet van genrekenmerken en het effect daarvan
Leerdoelen /doelstellingen voor de leerlingen: Leerlingen weten dat genrespecifiek taalgebruik door verschillende columnisten op verschillende manieren wordt ingezet vanwege persoonlijke stijl Leerlingen leren genrekenmerken toepassen in hun eigen teksten

Voorafgaand aan de les

- Zorg dat de tafels in groepjes van vier staan
- Deel de werkboekjes uit

Tijdplan	Lesfasen	Korte omschrijving van de lesinhoud	Leerlingactiviteiten	Docentactiviteiten (rol van de docent)	Leerbronnen/materialen
5 min	Opstart	Leerlingen komen binnen, krijgen hun werkboekje en gaan in groepjes zitten			

5 min	Terugblik les 3, vooruitblik les 4	Aan de hand van een fragment van Martin Brill worden de genrekenmerken herhaald en wordt gekeken naar het profiel van de columnist	Leerlingen doen actief mee (stellen en beantwoorden vragen) in klassengesprek	Docent leidt klassengesprek	Docentinstructie herhalen oordelende woorden
5 min	Instructie opdracht 6	Leerlingen analyseren de persoonlijke stijl van een columnist	Leerlingen luisteren naar instructie docent	Docent legt opdracht 6 uit	Docentinstructie opdracht 6
10 min	Opdracht 6, stap 1	Leerlingen analyseren in tweetallen de persoonlijke stijl van een columnist	Leerlingen werken in tweetallen aan opdracht 6, stap 1	Docent loopt rond en helpt indien nodig	Opdracht 6, stap 1: onderzoek naar een columnist
5 min	Opdracht 6, stap 2	Leerlingen wisselen analyses uit	Leerlingen werken in groepjes aan opdracht 6, stap 2	Docent loopt rond en helpt indien nodig	Opdracht 6, stap 2: onderzoek naar een columnist
5 min	Instructie opdracht 7	Van de stijl van Zonneveld naar jouw eigen stijl	Leerlingen luisteren en beantwoorden vragen	Docent legt opdracht uit aan de hand van profiel Thijs Zonneveld	Docentinstructie opdracht 7
10 min	Opdracht 7	Leerlingen herschrijven een stukje column in eigen stijl	Leerlingen werken individueel aan opdracht 7	Docent loopt rond en helpt indien nodig	Opdracht 7: jouw eigen stijl
5 min	Afsluiten	Terugblik op les 4 en vooruitblik naar les 5	Leerlingen doen actief mee aan klassengesprek	Docent leidt klassengesprek	Docentinstructie opdracht 7

Docentinstructie herhalen oordelende woorden (5 min)

Doel: leerlingen weten dat oordelende woorden deel uitmaken van de stijl van de columnist

Vorm: klassengesprek aan de hand van fragment uit column Showbusiness van Martin Bril

Inhoud klassengesprek

- Dikgedrukt staan versterkers.
- Onderstreept staan stempels die betrekking hebben op Anastacia en MediaMarkt.
- Bevraag het effect van deze oordelende woorden op de leerlingen.
- Het gebruik van oordelende woorden zegt iets over de persoonlijke stijl van de columnist.
- Deze les gaat over de persoonlijke stijl van een columnist.

Fragment (op ppt)

Sommige dingen veranderen nooit, ze worden **alleen maar** erger. Neem nu het wachten op een idool. De Amerikaanse popster Anastacia signeerde haar nieuwe cd bij de **MediaMarkt** in Amsterdam-Zuidoost. De MediaMarkt is wat je noemt een megastore, in alles het **grootst** en het **goedkoopst**, nummer 1 in Europa, Home of the Stars en 366 dagen per jaar geopend, ik verzin het niet.

Het signeren speelde zich af tussen **hoog** opgestapelde televisies, muren **vol** dvd's van Bad Boys 2 en niet ver van wat de winkel zelf de **allergrootste** wasstraat van Nederland noemt, het walhalla voor wasmachinefanaten.

Tussen de schappen stonden een paar honderd mensen geduldig te wachten tot het idool arriveerde, uit **enorme** speakers schalde alvast haar nieuwe album. Uiteraard duurde het wachten lang, maar gelukkig was er genoeg te zien.

(fragment uit Showbusiness van Martin Bril)

Docent instructie opdracht 6 (5 min instructie, 10 min stap 1, 5 min stap 2)

Doel: leerlingen leren de persoonlijke stijl van een columnist te analyseren

Vorm: instructie vooraf

Inhoud instructie vooraf

- In opdracht 6 doe je onderzoek naar de stijl van de columnist Thijs Zonneveld.
- Bij stap 1 lees je in tweetallen een van zijn columns en analyseren jullie samen de stijl.
- Bij stap 2 wissel je de analyses uit met je groepsgenoten.
- De docent geeft aan wanneer het tijd is voor stap 2.

Docent instructie opdracht 7 (5 min instructie, 10 min opdracht, 5 min klassengesprek)

Doel: leerlingen gebruiken de persoonlijke stijl van de columnisten van afgelopen lessen als inspiratie voor hun eigen stijl en brengen deze eigen stijl in de praktijk door een tekstgedeelte te (her)schrijven in columnstijl

Vorm: instructie vooraf + klassengesprek achteraf

Inhoud instructie vooraf

- Kom terug op opdracht 6 door kort de stijl van Thijs Zonneveld te bespreken. Gebruik hiervoor de uitwerking op de volgende bladzijde, maar behandel deze niet uitputtend.
- Concludeer dat de stijl van een columnist niet alleen van taalgebruik afhangt, maar ook van andere genrekenmerken.
- Er zijn nu veel columnisten langsgekomen (Rosanne Hertzberger, Thijs Zonneveld, Japke-d. Bouma, Ellen Deckwitz en Gijs Groenteman) die als inspiratie kunnen dienen.
- In opdracht 7 gaan leerlingen uitproberen wat hun eigen stijl is door een tekstgedeelte te herschrijven in columnstijl. Ze mogen er ook voor kiezen om een reactie van een alinea op het tekstgedeelte te schrijven, uiteraard ook in columnstijl.

	<i>Onze Max is onfeilbaar</i>	<i>Een hartverscheurend mooie nederlaag</i>
Doel	Vooral overtuigen, hij heeft kritiek op hoe er in Nederland naar Verstappen wordt gekeken.	Vooral emotioneren, de nadruk ligt op de moed van Kruijswijk en de mooie manier van wielrennen die hij laat zien.
Opbouw	De eerste alinea is opvallend door de beeldende beschrijving van Verstappen. In het middenstuk legt Zonneveld uit wat hij vindt van het gedrag van Verstappen en hoe daar in Nederland mee omgegaan wordt. De slotregel bevat een verrassende wending. De lezer wordt uitgedaagd om na te denken over wat er zal gebeuren als Verstappen het beeld van hem dat in Nederland gecreëerd wordt als realistisch gaat beschouwen.	De eerste alinea bevat een persoonlijke ervaring, Zonneveld kijkt naar de Tour de France en kan niet geloven dat hij Steven Kruijswijk ziet ontsnappen. In het middenstuk legt Zonneveld uit waarom de solo van Kruijswijk zo bijzonder is en dat solo niet eindigt in een overwinning. De twee losstaande slotregels bevatten een verrassende wending; de nadruk lag in de twee alinea's ervoor op het verlies en de mislukking en in de laatste regel draait dat helemaal om naar de schoonheid van de mislukking.
Taalgebruik	Veel beeldspraak (o.a. alinea 1: stoom uit zijn oren, blik stond op doden, ijswater, kookte zijn bloed). Stempels (alinea 1: jochie + alinea 3: onaantastbaar wonderkind + alinea 4: coureur + alinea 7: ijskonijn voor Verstappen, alinea 4: idioten – fans). Versterkers (alinea 7: ongeloofelijk, een stuk, veel meer).	Veel beeldspraak (o.a. alinea 5: smelten, als een sneeuwwand, als een raketje op een bakplaat, als een zak cement van acht hoog, als een tube tandpasta, echode slechts leegte). Stempels (alinea 4: Skybots (renners van de ploeg Sky), renners). Versterkers (alinea 8 met name: hartverscheurend).
De stijl van Zonneveld zou je als volgt kunnen typeren: zijn vaste onderwerp is sport + hij geeft duidelijk weer wat hij van zijn onderwerp vindt of hoe hij zich erbij voelt + zijn columns eindigen vaak met een verrassende wending in de vorm van een losstaande slotzin + zijn taalgebruik bevat veel beeldspraak en oordelende woorden.		

Klassengesprek achteraf

- Laat enkele leerlingen hun her-/geschreven alinea voorlezen en laat andere leerlingen proberen de stijl van hun klasgenoot te omschrijven.
- Benadruk dat je niet alle elementen hoeft toe te passen in een column; elke columnist maakt zijn eigen keuzes.
- Volgende les schrijven leerlingen zelf een column in hun eigen stijl.
- Neem de werkboeken in.

Les 5 columns

Doelgroep: 4 havo
Lestijd: 50 minuten
Beginsituatie: Leerlingen weten wat de genrekenmerken van een column zijn, kunnen deze herkennen en benoemen in andermans teksten en toepassen in hun eigen teksten
Leerdoelen /doelstellingen voor de leerlingen: Leerlingen passen genrekenmerken bewust toe in het schrijven van een eigen column

Voorafgaand aan de les

- Zorg dat de tafels in groepjes van vier staan
- Deel de werkboekjes uit

Tijdplan	Lesfasen	Korte omschrijving van de lesinhoud	Leerlingactiviteiten	Docentactiviteiten (rol van de docent)	Leerbronnen/materialen
5 min	Opstart	Leerlingen komen binnen, krijgen hun werkboekje en gaan in groepjes zitten			
5 min	Instructie opdracht 8	Door genrekenmerken en het belang van hun onderlinge samenhang te herhalen wordt voorkennis voor opdracht 8 geactiveerd	Leerlingen doen actief mee in klassengesprek	Docent leidt klassengesprek	Docentinstructie opdracht 8
10 min	Opdracht 8: stap 1	Brainstorm column	Leerlingen werken in groepjes aan stap 1 van opdracht 8	Docent loopt rond, helpt indien nodig en benoemt wanneer het tijd is voor de volgende stap	Opdracht 8: een column schrijven, stap 1 + docentinstructie opdracht 8

15 min	Opdracht 8: stap 2	Column schrijven	Leerlingen werken individueel aan stap 2 van opdracht 8	Docent loopt rond, helpt indien nodig en benoemt wanneer het tijd is voor de volgende stap	Opdracht 8: een column schrijven, stap 2 + docent instructie opdracht 8
10 min	Opdracht 8: stap 3	Columns beoordelen, groepswinnaars kiezen	Leerlingen werken in groepjes aan stap 3 van opdracht 8	Docent loopt rond, helpt indien nodig en benoemt wanneer het tijd is voor de volgende stap	Opdracht 8: een column schrijven, stap 3 + docent instructie opdracht 8
5 min	Afsluiten	Terugblik op les 5 en vooruitblik naar les 6	Leerlingen doen actief mee met klassengesprek	Docent leidt klassengesprek over afgelopen en volgende les	Docent instructie opdracht 8

Docent instructie opdracht 8 (5 min instructie, 10 min stap 1, 15 min stap 2, 10 min stap 3, 5 min klassengesprek)

Doel: leerlingen passen hun kennis over genrekenmerken toe in een zelfgeschreven column

Vorm: instructie vooraf + klassengesprek achteraf

Inhoud instructie vooraf

- In opdracht 8 gaan leerlingen zelf een column schrijven.
- Herhaal de genrekenmerken (emotioneren en opiniëren, verrassende invalshoek, anekdotes, persoonlijke stijl, opbouw, oordelende woorden).
- Benadruk de onderlinge relatie tussen de genrekenmerken.
- Werkwijze opdracht 8: de leerlingen gaan zelfstandig in hun groepjes aan de slag en moeten 3 stappen zetten, (1) brainstorm onderwerp en stijl, (2) column schrijven en (3) elkaars columns van feedback voorzien. De docent geeft steeds aan wanneer leerlingen bij een bepaalde stap zouden moeten zijn.

Inhoud klassengesprek achteraf

- Laat afhankelijk van de tijd één of twee 'groepswinnaars' hun column voorlezen.
- Laat klasgenoten de genrekenmerken van de voorgelezen columns benoemen.
- De volgende les gaat over het inzetten van je genrekennis over columns bij andere genres.
- Neem de werkboeken in.

Les 6 columns

Doelgroep: 4 havo
Lestijd: 50 minuten
Beginsituatie: Leerlingen kunnen genrekenmerken in columns herkennen en toepassen en bepalen of een tekst genreconform is, leerlingen begrijpen wat een genre is
Leerdoelen /doelstellingen voor de leerlingen: Leerlingen leren specifieke genrekennis generaliseren Leerlingen leren de gegeneraliseerde kennis in te zetten bij verschillende genres

Voorafgaand aan de les

- Zorg dat de tafels in groepjes van vier staan
- Deel de werkboekjes uit

Tijdplan	Lesfasen	Korte omschrijving van de lesinhoud	Leerlingactiviteiten	Docentactiviteiten (rol van de docent)	Leerbronnen/materialen
5 min	Opstart	Leerlingen komen binnen, krijgen hun werkboekje en gaan in groepjes zitten			
10 min	Instructie opdracht 9	Herhalen en veralgemeniseren genrekenmerken aan de hand van een recept	Leerlingen doen actief mee in klassengesprek	Docent leidt klassengesprek	Docentinstructie opdracht 9 + recept uit opdracht 9
5 min	Opdracht 9	Oefenen met analyseren nieuw genre	Leerlingen maken in groepjes opdracht 9	Docent loopt rond en helpt indien nodig	Opdracht 9: receptanalyse

5 min	Bespreken opdracht 9	Genreanalyse recepten bespreken	Leerlingen luisteren	Docent legt uit	Docentinstructie opdracht 9
5 min	Instructie opdracht 10	Leerlingen weten wat ze moeten doen bij opdracht 10	Leerlingen luisteren	Docent legt uit	Docentinstructie opdracht 10
10 min	Opdracht 10	Toepassen kennis op nieuw genre	Leerlingen werken in groepjes aan opdracht 10	Docent loopt rond en helpt indien nodig	Opdracht 10: welk genre is dit?
5 min	Bespreken opdracht 10	Uitwisselen genreanalyses	Leerlingen luisteren en beantwoorden vragen docent	Docent laat aantal leerlingen aan het woord en stelt vragen	Docentinstructie opdracht 10
5 min	Lessenserie afronden	Terugblikken op lessenserie	Leerlingen luisteren	Docent legt uit	Docentinstructie lessenserie afronden

Docentinstructie opdracht 9 (10 min instructie, 5 min schema invullen, 5 min bespreken)

Doel: door naar een ander genre te kijken en daar de genrekenmerken van te omschrijven zien leerlingen dat genrekenmerken als opbouw, doel en taalgebruik algemeen zijn en ook kunnen worden toegepast op andere genres, alhoewel ze dan anders ingevuld worden

Vorm: instructie vooraf + bespreken achteraf

Inhoud instructie vooraf

- Vraag naar de genrekenmerken van een column (blz. 6 uit het werkboekje).
- Deze kenmerken kun je ook toepassen op andere genres.
- Doe dit voor aan de hand van het recept uit opdracht 9 in combinatie met je eigen voorkennis voor het kenmerk vorm (staat ook in het werkboekje).
- Vul daarna samen met de leerlingen het kenmerk publiek/bron in. Laat leerlingen ook eventuele eigen voorkennis gebruiken.
- Teksten kunnen dus met een genrebril worden bekeken, je let dan op kenmerken als vorm, inhoud, opbouw, bron, publiek en taalgebruik.
- Leerlingen kunnen nu verder aan de slag met opdracht 9.

Inhoud bespreken achteraf

- Benoem een aantal genrekenmerken van recepten, gebaseerd op wat je gezien hebt bij de leerlingen in de werkboekjes.
- Gebruik het uitgewerkte schema hieronder ter ondersteuning, niet alles hoeft uitgebreid aan bod te komen.
- Geef in ieder geval aan dat in het taalgebruik de gebiedende wijs vaak terugkomt.

Algemene omschrijving vorm	Een recept heeft meestal een plaatje van het eten, een lijst met ingrediënten en een omschrijving van hoe je het eten moet maken. Deze onderdelen staan in verschillende volgorde.
Algemene omschrijving publiek/bron	Een recept vind je vaak terug in: kookboeken, maar ook in kranten en tijdschriften Een recept is meestal bedoeld voor dit publiek: mensen die graag zelf eten koken
Algemene omschrijving doel	Het belangrijkste doel van een recept is: instrueren
Algemene omschrijving inhoud	In een recept vind je de volgende inhoudelijke elementen terug: soms een informatieve beschrijving van het gerecht, altijd de bereidingswijze in stappen en het ingrediëntenlijstje met hoeveel je van elk ingrediënt nodig hebt
Algemene omschrijving opbouw	De opbouw van een recept is als volgt: het ingrediëntenlijstje begint met de belangrijkste ingrediënten en eindigt met kruiden + de bereidingswijze is chronologisch opgebouwd
Algemene omschrijving taalgebruik	In een recept zie je vaak het volgende taalgebruik terug: opsommingen (zowel bij de ingrediënten als in de bereidingswijze) + gebiedende wijs bij de bereidingswijze + getallen om bijvoorbeeld hoeveelheden, temperatuur en tijd aan te duiden

Docent instructie opdracht 10 (5 min instructie, 10 min opdracht, 5 min klassengesprek)

Doel: leerlingen kunnen zelf een genre analyseren door uit eigen beweging te letten op kenmerken als vorm, inhoud, opbouw, bron, publiek en taalgebruik

Vorm: instructie vooraf + klassengesprek achteraf

Inhoud instructie vooraf

- Benoem **in geen geval** tot welk genre de teksten horen. Deze teksten verschillen zo op het eerste gezicht behoorlijk met de teksten van opdracht 9: ze zijn veel langer, er staan geen lijstjes in, ... Je ziet wel een afbeelding net als bij de recepten.
- Lees met de leerlingen de instructie op blz. 30 in het werkboekje.

[Als leerlingen de opdracht moeilijk/onduidelijk vinden, help ze dan door te zeggen dat ze de werkwijze van opdracht 9 kunnen gebruiken. Zeg dit niet klassikaal, maar alleen bij de groepjes die het lastig vinden.]

Inhoud klassengesprek achteraf

- Laat een aantal groepjes hun analyse voorlezen.
- Geef feedback op de analyses: zie de voorbeelden (mogelijke antwoorden) op de volgende bladzijde.
- Let op of de analyse zo algemeen geformuleerd is dat ze ook op andere recensies van toepassing kan zijn.
- Laat andere leerlingen reageren / feedback geven.

Deze teksten behoren tot het genre: recensie

Dat zien wij aan:

Vorm	Foto van het beoordeelde
Doel	Informereren en overtuigen / opiniëren / zorgen dat de lezer een afweging kan maken al dan niet naar de voorstelling te gaan
Publiek	Een algemeen publiek, de afstand tussen schrijver en lezer is relatief klein
Inhoud	Informatie over verhaal, acteurs/medewerkers, oordeel van de schrijver
Opbouw	In de inleiding staat (een deel van) het oordeel, in de kern wordt het verhaal samengevat en wordt het oordeel uitgewerkt met argumenten of informatie, in het slot wordt het oordeel herhaald en wordt min of meer een advies gegeven

Typisch taalgebruik dat je in dit genre tegen kunt komen is: veel oordelende woorden in de vorm stempels, veel bijvoeglijke naamwoorden, gebruik van 'ik' en 'je' om de schrijver en de lezer aan te duiden.

Het is handig om deze kennis over dit genre te hebben omdat: je zo kunt inschatten hoe een recensie in elkaar zit en waar je bepaalde informatie kunt vinden + je handvatten hebt om zelf een recensie te schrijven.

Docent instructie lessenserie afronden (5 min)

Doel: leerlingen weten dat de lessenserie nu afgerond is en wat een eventueel vervolg (bijvoorbeeld een toets/opdracht) inhoudt

Vorm: uitleg

Inhoud

- Dit was de laatste les van de lessenserie met het werkboekje.
- De leerdoelen uit de ppt moeten nu behaald zijn.
- Evalueer met de leerlingen de afgelopen lessen.